Чи зможуть українці говорити з росіянами

Діючі особи:

Оксана - журналістка, 36 років, біженка з України. Трошки нервова, в білій сорочці та чорних брюках. Почувається сковано.

Петр - шеф-редактор європейського суспільно-політичного видання. Сорочка картата, розтебнутий верхній гудзик. Почувається розслаблено та зацікавлено.

Дикторка - беземоційний голос новин з радіо.

Дія розгортається в прийомній журналу, яким керує Петр. Петр та Оксана сидять навпроти один одного в зручних кріслах. В руках у Петра папірець, він його вивчає .

Дія Перша. Сцена перша

Петр: Отож, ви пропонуєте створити рубрику для українок?

Оксана: Саме так.

Петр: І ви вважаєте, це буде актуально? В нас, знаєте, ринок медіа вже насичений.

Оксана: Понад 100 тисяч біженців з України тільки у вас, це офіційна інформація уряду.

Петр: Так, це велика аудиторія. Велика. А досвід, я дивлюсь, у вас непоганий.

Оксана: Дякую.

Петр: Ви працювали з українськими, німецькими виданнями, польськими. А з російськими?

Оксана: Ні.

Петр: Я питаю ще до війни.

Оксана: Ще до війни.

Петр: Бачу в вас міжнародні семінари, воркшопи - певно, там були росіяни також?

Оксана: Були.

Петр: Тож ви знаєте чимало росіян?

Оксана: Знайома.

До прийомної заходить секретарка, в неї в руках підніс з двома чашками. Вона обережно ставить його на низький столик між Оксано та Петром. Кожному простягає чашки. Оксана бере чашку в руки, та наче гріється від неї

Петр: Тож знайома. А ви намагались говорити з ними про війну? Бо, скажімо прямо, інформація в різних джерелах сильно різниться.

Оксана: Намагалась. Але марно.

Петр: Чому? Ви не говорите російською? Мови наче подібні.

Оксана: Говорю. Це не питання мови. Це питання віри. Вони не вірять. Кажуть, пропаганда це все. Велика політика. А вони поза політикою.

Петр: Так, медіа мають бути поза політикою. Це правильно. Але ж ви знайомі особисто? Чи не так? Зазвичай особистим контактам більше довіряють.

Оксана: Були знайомі. Точніше, я так думала. Я показувала їм фото з мого міста з грибами вибухів і питала: хто це зробив, на вашу думку?

Петр: О, в вашому місті теж були вибухи?

Оксана: 24-го лютого чимало міст України прокинулись від вибухів.

Петр: Так, але Київ бомбили більше, чи не так?

Оксана: Київ, Одесу, Харків, Івано-Франківськ, Луцьк, Суми… Практично кожен регіон України.

Петр: А що вони відповідали?

Оксана: Фотошоп. Це зробив фотошоп.

Петр: Та можна ж перевірити будь-яке фото на фотошоп. Вони ж журналісти. Вони ж журналісти?

Оксана: Складне питання. Вони мають журналістські посвідчення. Вони мають статті. Але зараз мені важко сказати, чи можна називати їх журналістами. Чи взагалі тепер можне вживати слово “журналістика” стосовно росії. Схоже, поки ми всі зачитувались Оруелом і думали, що 1984 - це шедевр світової літератури. Хтось читав Оруела, робив помітки та думав, що це методичка. “Війна - це мир”.

Петр: А якщо говорити не про журналістів. Як ти вважаєш, українці зможуть розмовляти з росіянами? Звичайні люди?

Світло гасне. Коли воно з’являється, висвітлює тільки крісло Оксани. Петр наче завмирає з чашкою в руці.

Сцена друга

Оксана: Ми сидимо в затишній редакції у м'яких кріслах, за вікном сонячно, у моїх руках тепла чашка із трав'яним чаєм. Але я опиняюся в чорній дірі, яка засмокчує мене на фантастичній швидкості.

Світло знов на двох

Петр: Я питаю, бо ти з мультинаціонального міста. Ти, певно, багато разів зустрічала росіян у своєму житті. Не тільки журналістів. Ти ж і говориш російською, так?

Знов світло тільки на Оксану.

Оксана: Справді, я народилася та виросла у великому місті. В Україні на вулицях міст можна почути одночасно українську, російську, німецьку, французьку, арабську, турецьку, в'єтнамську мову, ідиш та багато інших мов. Я сама вільно володію двома мовами та цілком розумію ще три мови. Я дуже балакуча та цікава до нового, за словом до кишені не лізу. Але останніми днями я не можу говорити. Просто не можу.

Звичні конструкції англійською розсипаються як замки на піску, російською мій голос звучить неприродно хрипко, перериваючись задушливим кашлем. Єдина мова, якою я, як і раніше, можу говорити, це українська.

Світло на двох. Чашка в руках Оксани тремтить. Вона ставить її на стіл.

Оксана: Так, я знайома з росіянами. Чимало моїх знайомих знайомі. В декого навіть спільні проєкти були. В перші дні війни багато хто з нас намагався достукатися до росіян - показувати фото, надсилати стрими, говорити про те, що росія напала на Україну, напала на мирну країну. Багато росіян відповідали інформацією зі своїх медіа – російська армія прийшла звільняти українців від нацистів.

Що українці, на думку російських лідерів, самі хотіли напасти на Росію, Росія, мовляв, змушена була завдати цього удару. Цю "спеціальну операцію". Нагадаю, що територія Росії у 28 разів більша за територію України (територія Росії – 17 130 000 км², територія України – 603 548 км²). У Росії живе набагато більше людей, ніж в Україні. Населення Росії – 145,5 млн осіб, України – 41,2 млн осіб станом на 2021 рік.

Петр: Це ж майже в чотири рази більше.

Оксана: Ні, в 3,5. Фотографії вибухів у житлових кварталах українських міст, фотографії розстріляних будинків, розстріляних людей в Україні росіяни називали фейками та інформаційною війною. На початку березня в школах Росії запровадили обов'язкові політичні уроки пропаганди, на яких вчителі зобов'язані пояснити дітям, що всі фото та відео в інтернеті про знищення мирних жителів України російськими військами – це фейк та постановка.

Петр: Вони справді вірять, що для них роблять такі фейки?

Оксана: Я не знаю, чесно. Хоча б з економічної точки зору це неможливо. Але місцеві журналісти пишуть, що українці "спеціально знімають на відео сюжети, які очорнюють наших військових". На уроках дітям показують звернення Путіна до нації та дають завдання на засвоєння. Завдання щодо виконання пропаганди у школах поставила директор департаменту інформації та друку МЗС РФ Марія Захарова.

Петр: Бісова війна. Як таке могло статися в 2022-му році?

Оксана: Ця війна почалася не о 5 ранку 24 лютого, хоча саме цей день став першим днем війни для вас, нової історії. Та фатальним для мільйонів українців. Вона почалася набагато раніше. І навіть не в 2014 році, коли Росія захопила Крим, частково Донецьку та Луганську області, зруйнувавши мирні будівлі та мирні життя. Під гаслами “визволення”.

Петр: Чекай. 2014-й. Це аеропорт. Донецьк, так? Але це ж була внутрішня війна. Сепаратизм?

Оксана: Українські журналісти називали її АТО. Антитерористична операція. Українські журналісти дуже обережно поводяться зі словами.

Петр: АТО

Світло згасає. Видно тільки Оксану.

Оксана: АТО. Але все почалось ще до АТО. Поки в Україні йшли уроки пам'яті до роковин Перемоги у Другій світовій війні, висіли прапори, перев'язані чорними стрічками, ми кріпили до одягу величезні маки – на спомин про загиблих. Організовували хвилини мовчання, пам'ятні концерти, адресну підтримку живих ветеранів та дітей війни зі словами “Ніколи більше”.

Росіяни шили військову форму 40-х років минулого століття на дітей у школах та садках, створювали фотозони з танками та гранатами, активно постили ці фото у соціальних мережах, виходили на паради 9-го травня, садили дітей у маленькі танки з словами "Можемо повторити".

Знаєш, на одній з прес-конференцій полонений російський льотчик розповів, що "вилетів на завдання, у процесі виконання зрозумів, що завдання не по військових об'єктах, але виконав наказ, провів завдання, на етапі повернення був збитий і полонений".

Що в перекладі з російської на російську означає: “Я летів бомбардувати будівлі та літаки на території України, вбивати дорослих чоловіків та жінок, які працюють в армії. Поки летів, зрозумів, що стрілятиму по чиїхось квартирах і палатах лікарень. Я вбиватиму мам, дітей та старих. Але я не передумав. Я своїми руками натиснув на кнопку та вистрілив по вікнах з кольоровими фіранками, по підвіконнях з геранями та фіалками, підірвав дитяче ліжко, спалив книги та улюблені іграшки. Я вирішив убити дитину, яка замість того, щоб ходити до школи і грати в парку, ходить по підвалу або бомбосховищу. Спить на залізобетонній підлозі, а не у своєму ліжечку з принцесами,

машинками чи динозаврами. Я бачив, що я буду розстрілювати дитячі мрії та житлові будинки, я бачив, що я вбиваю мам, бабусь, дідусів та дітей. І я не повернув назад. Я вирішив вбити мирних людей".

І, знаєш, цей пілот – не виняток. Росіяни масово розстрілювали та продовжують розстрілювати житлові будинки у Києві, Харкові, Бучі, Маріуполі. У Маріуполі 16-го березня російський льотчик скинув бомбу на театр, де ховалися сотні людей, у тому числі з малюками, з двох боків.

Росіяни стріляли та стріляють у легкові машини з плакатами "діти", розстрілювали та розстрілюють мам із дітьми, які намагалися врятуватися пішки. Жива людина, дорослий чоловік, сидячи в безпеці, наводив приціл на перелякану зморену жінку, яка вела таких же переляканих, виснажених дітей за руки холодною дорогою. Він міг чути і чудово розуміти слова, якими мати намагалася втішити та підбадьорити своїх дітей. Він чув, що вона каже їм, що любить їх і все буде добре. І він робив вибір: убити.

Ось лише кілька прикладів: 15 березня у Бучі (Київська область) росіяни розстріляли сім'ю, дівчинці відірвало руку, але вона вижила. У селі Мохнатин біля Чернігова російські окупанти з БМП розстріляли трьох місцевих підлітків, двоє з них – брати-близнюки. Усі діти загинули.

За словами полонених російських солдатів, російські солдати отримали наказ розстрілювати все, що рухається, незалежно від віку, статі, наявності чи відсутності білого прапора. Скильки разів зривалася евакуація старих, дітей та жінок із розбомблених українських міст – росіяни розстрілювали коридори.

Тисячі та тисячі переляканих хлопчиків та дівчаток, у яких забрали будинок, друзів, батька, школу зараз шукають притулку.

А потім була Буча, Ізюм, Маріуполь. Сотні пострілів в потилицю, трупи вулицями міста, згвалтовані діти та старі. Мобільні крематорії, поховання в парках та на дитячих майданчиках.

Сводка новин (звучить беземоціна сводка новин):

І новини з Херсонського регіону

Дві дівчинки 12 та 15 років були зґвалтовані російськими військовими.
6-місячна дівчинка була згвалтована російськими військовими.
Двох 2-річних хлопчиків-близнюків зґвалтували 5 російських військових. Діти померли від розриву внутрішніх органів та кровотечі. Росіяни змусили матір дивитися на зґвалтування
3-річного хлопчика зґвалтували російські солдати. Він помер від розриву внутрішніх органів та кровотечі. Росіяни змусили його матір дивитися на зґвалтування. Як повідомляється, лише в одному випадку при згвалтуванні російські військові використали сторонній предмет - чайну ложку для шестимісячної дитини,
- повідомляє Уповноважений Верховної Ради з прав людини Людмила Денісова.

Як повідомляє Офіс Генерального прокурора, станом на 20 квітня 2022 року внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації в Україні загинуло 205 дітей та постраждало 373 дитини. Цей підрахунок не включає Маріуполь, місто окуповане.

І про погоду. Сьогодні на всій території очікується ясна сонячна погода….

Оксана: Лише в одному випадку російські військові використали сторонній предмет. Це означає, що в Росії є чоловіки, які мають ерекцію на дитину. В них встає на перелякану, закривавлену дитину, яка плаче і благає не робити цього.

Петр: Ви особисто перевіряли цю інформацію? Їй можна довіряти? Російські медіа нещодавно повідомляли, що українці розіп'яли хлопчика…

Оксана: Ви, справді, прирівнюєте рівень свободи слова в Україні до Росії? Відклавши вбік питання етики. Так, це важко зрозуміти та усвідомити, особливо чоловікам.

Але спробуйте: дорослі чоловіки репродуктивного віку мають ерекцію та хочуть вступити в статевий зв'язок з заплаканою, закривавленої дворічної дитиною. Уявили? Так, педофілія - це не нове. Але ці чоловіки не перебувають ані у в'язниці, ані в спеціалізованій установі. Країна, громадянами якої вони є, не намагається їх переслідувати чи убезпечити інших людей від них. Країна навіть фінансує діяльність цих чоловіків. Вона платить їм зарплатню. З податків.

Це вже не питання мови, території чи історії.

Ці факти про зґвалтування дітей піднімають питання людяності. Чи є дорослі люди, які знущаються з дітей на очах у батьків людьми? А якщо вони виконують накази?

Так, накази. В це важко повірити. Ви не зрозумієте цього зараз, Петре. Ніхто з вас не зрозуміє. Ви починаєте втомлюватись. Але росіяни не втомлюються. Їм навіть приводу особливого не потрібно. Навіть мова. Навіть мова - то не привід. Це не війна Росії з Україною. Це не особистий хрестовий похід Путіна. Це війна темряви зі світлом.

Світло з'являється на них обох.

Петр: А якщо говорити не про журналістів. Як ти вважаєш, українці зможуть розмовляти з росіянами? Звичайні люди? Мир можливий? Чи всі зашорені пропагандою?

Оксана: Українці – розумні, щедрі, добрі люди з відкритим розумом та великим серцем. Українці розуміють і говорять практично всіма мовами світу, швидко навчаються і люблять створювати нове та прекрасне. Українці вміють домовлятися та знаходити спільні рішення. Але… я не маю відповіді на твоє питання, Петре.

30.05.2022